

DOF - Dansk Ornitologisk Forening

Grøn Sanger i Skagen

HAANING I FELTEN En Grøn Sanger (Phylloscopus nitidus) lå og ulmede under overfladen i små seks timer i går i Skagen, før den blev meldt ud som sikker. Fuglen var en sand feltbestemmelsesmæssig udfordring men gode billeder og lydoptagelser godtgjorde en endelig bestemmelse. Det drejede sig om Danmarks andet fund, så det fik twitcherne afsted, og mange af os blev klogere på bestemmelsen af denne meget interessante art...

Rolf Christensen fra Grenen Fuglestation tænkte med det samme, da han så de to ”farlige” herrer Troels Eske ortvad og Thomas W. Johansen nærme sig obsposten på Grenen, at han hellere måtte gå en tur for at finde noget, før de gjorde det. Det blev til to timer og fyrrer minutters lusk, hvor han bl.a. besøgte Ellekrattet. Her fandt han klokken 07:38 en syngende lundsanger, på sangen, men han tænker med det samme, at den har en afvigende kort sang, hvilket han melder ud på appen Zello, hvor han gør opmærksom på det. Han ser fuglen højt i trækronerne, hvor han ser et vingebånd og øjenbrynsstribe, hvilket bekræfter bestemmelsen til lundsanger. Han optager dog to videoer ([se dem her](#)), hvor man hører sangen meget fint, og hvor han igen fortæller, at sangen er kort og derfor afvigende, og han nævner at det måske er noget andet – måske en grøn sanger!

Først omkring klokken 13 begynder der at ske noget rigtigt afgørende. Rolf melder Grøn Sanger/Lundsanger ud på både Birdcall og Zello da bl.a. Thomas W. Johansen og hans søn Frederik Johansen, der er observatør og ringmærker på Skagen Fuglestation dette forår, har opsøgt fuglen. De har set fuglen nede i relativt lav højde, og har studset over dens gule strube og brystsider, den meget grønne overside, den gule øjenbrynsstribe og at den har to vingebånd. Det melder de ud på Zello, og klokken 14:03 melder de den ud på Birdalarm med bemærkningen ”Foto- og lyddokumenteret Ligner mest Grønsanger Roc*”.

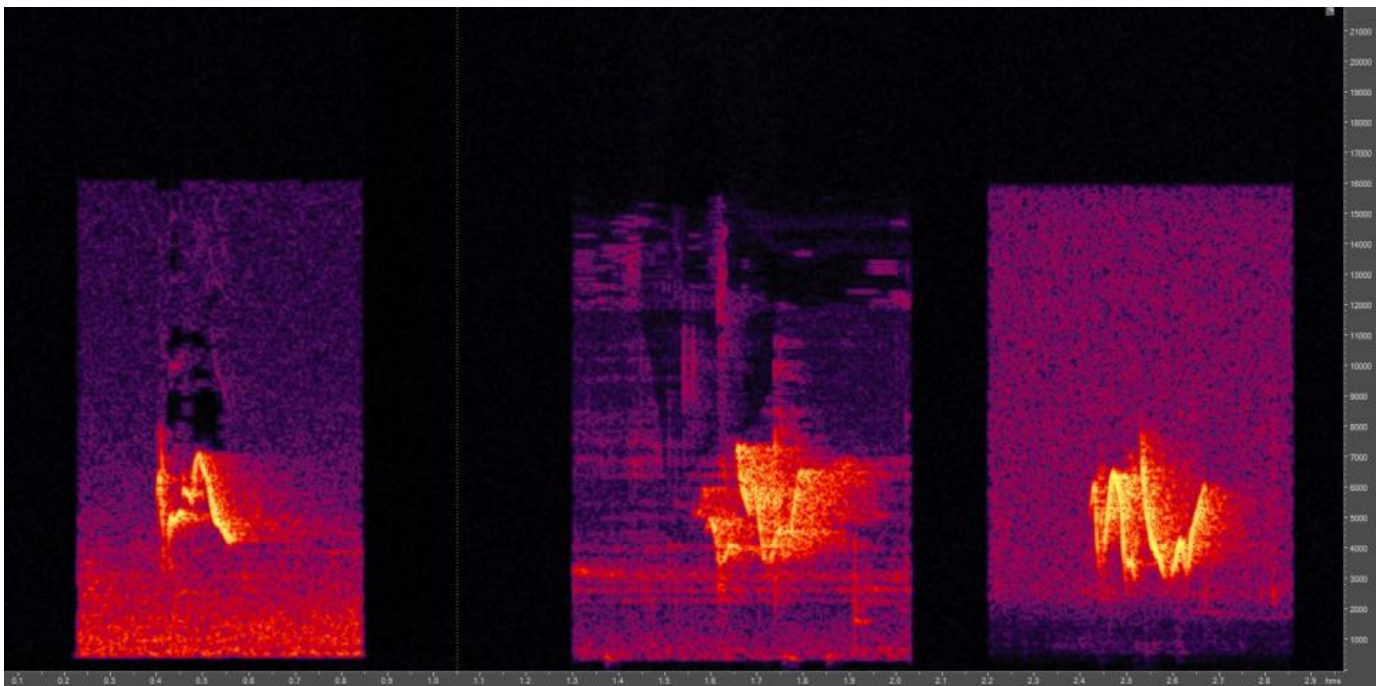
Det får twitcherne af huse, bl.a. helt fra Sjælland, men alle får succes, da den ses et par gange i løbet af sen eftermiddag og aften, endda med kald og en enkelt sangstrofe.

Bestemmelse af Grøn Sanger i forhold til Lundsanger er en svær disciplin set i en dansk kontekst. Grøn Sangers nærmeste ynglepladser er i Tyrkiet, og den er en ekstrem sjælden art i Vesteuropa, der tilsyneladende blev splittet til egen art fra Lundsanger i 2008 af BOURC. Begge arter er meget livlige fugle, der bevæger sig hurtigt og ofte højt oppe i trækroneerne.

Grøn Sanger er i forhold til Lundsanger betydeligt mere farvemættet, hvor den grønne overside er mere livligt grøn, øjenbrynsstripen er rigtigt gul, ligesom struben, ansigtet og dele af undersiden. Min egen erfaring fra Ellekrattet i går eftermiddag var, at stærk sol i det grønne løv gjorde, at det var svært at blive klog på graden af gult og grønt på fuglen. Jeg så dog i felten, at den var gul på struben, og at den var grøn på ryggen, mens jeg fandt det mere vanskeligt at se gult i øjenbrynsstripen, og så bemærkede jeg også kun et vingebånd. Det skyldtes også fuglens vimse adfærd og det tætte løv den bevægede sig i.

Kaldet var imidlertid karakteristisk, idet man bemærkede et tretonet kald tji-tu-ve, hvilket er afvigende i forhold til Lundsangers totonede kald tji-ve.

Thomas W. Johansen har produceret dette sonogram baseret på en Lundsanger optaget af Lars Adler Krogh (kald 1), Grøn Sanger fra Skagen optaget af ham selv (Kald 2), samt Grøn Sanger fra Georgien optaget af Lars Lachmann (Kald 3) XenoCanto XC482832. Bemærk sammenfaldet mellem de to Grønne Sangere (bl.a. pga. den tydelige W-tegning) og forskellen til Lundsangerens kald.

Sonogram over kald fra Lundsanger (t.v.), Grøn Sanger fra Skagen (i midten) og Grøn Sanger fra Georgien. Sonogrammet er lavet af Thomas W. Johansen og optagelserne er lavet af Lars Adler Krogh (Lundsanger), Thomas W. Johansen (Grøn Sanger i Skagen) samt Lars Lachmann (Grøn Sanger i Georgien fra xeno-canto xc482832).

Det lykkes også for Thomas at få disse fremragende billeder. Bemærk på dem alle:

Livligt grøn overside

Gult wash i ansigt, på strube og på underside

Gult i øjenbrynsstripen

To vingebånd

Grøn Sanger, Ellektrattet, Skagen den 27. maj 2020. Foto: Thomas W. Johansen

Grøn Sanger, Ellektrattet, Skagen den 27. maj 2020. Foto: Thomas W. Johansen

Grøn Sanger, Ellekrettet, Skagen den 27. maj 2020. Foto: Thomas W. Johansen

Grøn Sanger, Ellekrettet, Skagen den 27. maj 2020. Foto: Thomas W. Johansen

Grøn Sanger, Ellekrattet, Skagen den 27. maj 2020. Foto: Thomas W. Johansen

I forhold til Lundsanger repræsenterer billederne, på smukkeste vis, den typiske forskel mellem de to arter. Grøn Sanger kan imidlertid sagtens være svagt gulligt farvet, ligesom den kan have blot et vingebånd.

Lundsanger har om foråret typisk en mere dæmpet (mos)gråliggrøn farve på oversiden, den har typisk ikke et gult wash i ansigtet, på struben eller på undersiden, ligesom den ikke har gul øjenbrynsstribe. Lundsanger fremviser typisk også kun et vingebånd samt højst en antydning af et ekstra, der formentlig kun opfattes, hvis man har den i hånden i forbindelse med ringmærkning. Bemærk dog at nogle fugle om efteråret (formentlig ungfugle) kan have et let gult wash i ansigtet og i øjenbrynsriben som på fuglen ringmærket af Skagen Fuglestation herunder.

Lundsanger, Anholt den 3. juni 2016. Sammenlign med den Grønne Sanger fra Skagen og bemærk især det køligere indtryk man får af lundsanger, hvor hvidlige og grågrønne farvetoner dominerer. Foto: Kent Olsen

Lundsanger, Skagen den 15. august 2016. Bemærk at efterårslundsangere i frisk dragt (nok ungfugle) kan have et ret tydeligt gult wash i ansigt og i øjenbrynsstriben. Foto: Knud Pedersen

En ting der blev diskuteret i felten, er, at der i litteraturen er blevet påpeget, at Lundsangers øjenbrynsstribe mødes over næbbet, således at der er en lys ”bro” i panden, mens at øjenbrynsstriben ikke skulle gøre dette på Grøn Sanger. Imidlertid ser det ud til, på fotos, at være tilfældet på Skagensfuglen. Det bekymrede nogle observatører. Bemærk dog at ”broen” udgøres af nogle lysere fjer der ligesom ”puffer” op. Karakteren er blevet diskuteret i [denne artikel](#) hvor billeder af fuglen på Shetlandsøerne i felten viste det samme, men da fuglen blev indfanget til analyse, viste den ikke dette. Det er fint illustreret i artiklen, og de konkluderer, at karakteren er af lille værdi ift bestemmelse af de to arter.

Udover det karakteristiske kald er sangen tilsyneladende også afgørende forskellig fra Lundsanger og først og fremmest karakteristisk for det trænede øre ved at være kortere. Det er også en af konklusionerne i [denne artikel](#), der analyserer sang og sangstruktur mellem bl.a. Grøn Sanger og Lundsanger. Samme artikel analyserer også kald hos de to og bemærk lighederne mellem sonogrammerne i artiklen samt Thomas W's sonogrammer i denne artikel.

En feltbestemmelse af Grøn Sanger i Danmark bør altså baseres på såvel karakterer og stemme.

Tak til Rolf Christensen og Thomas W. Johansen for videoer, billeder og sonogrammer. Det er fremragende arbejde i såvel felten som i analysearbejdet.

Også tak til Andreas Bruun Kristensen og Morten Bentzon Hansen for oplysninger om udsplitningen af Grøn Sanger.

Endelig en tak til Kent Olsen og Knud Pedersen for billederne hentet på DOFbasen.

 Dato:
28. 05. 2020

 Skrevet af:
[Henrik Haaning Nielsen](#)

 Fotos af:
[Thomas W. Johansen](#)
[Kent Olsen](#)
[Knud Pedersen](#)

 Emner:
SJÆLDNE FUGLE

 Tags:
FELTBESTEMMELSE, GRENEN FUGLESTATION, GRØN SANGER, HIT, KAUKASISK LUNDSANGER, LUNDSANGER, SKAGEN, SKAGEN FUGLESTATION, SONOGRAM, TWITCH